

УЧЕБНИ ПРОГРАМИ ПО НЕМСКИ ЕЗИК – IX И X КЛАС

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНИТЕ ПРОГРАМИ ПО НЕМСКИ ЕЗИК.

Владееенето на чужди езици е от първостепенно значение за развитието на българските деца и младежи в училище. Това ще им осигури шанс, равен с този на техните връстници от други страни, за адаптация към динамичните условия на живот и труд днес и в бъдеще.

Учебните програми по немски език са изработени съобразно с Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужди езици. Авторите са ги съгласували с равнищата за владееене на немски език, посочени в Общата европейска рамка по чужди езици на Съвета на Европа, и с изискванията за придобиване на различни международно признати сертификати. Това дава възможност за приравняването на подготовката на учениците в българското училище към равнищата за езиковите дипломи, издавани от съответните компетентните институции в страните на изучаваните езици.

Учебните програми по чужди езици представляват **инструмент** за постигане на очакваните резултати от обучението. По същество те осигуряват:

➤ вертикална приемственост в обучението през учебните години за гарантиране на Държавните образователни изисквания за учебно съдържание, които учениците следва да покриват в края на степента на образование;

➤ хоризонтална връзка с обучението по немски език (I и II ЧЕ) и с обучението по другите предмети, включени в учебния план, за да се гарантира хармония в овладяването на значимите знания, на ключовите умения и за изграждане на личностни и граждански ценностни нагласи/отношения, необходими за цялостното развитие на ученика.

Учебните програми по немски език за IX и X клас са съобразени с **минималния хорарниум** от учебни часове в учебния план:

за първи чужд език

	в IX клас	в X клас
ЗП	– 72 учебни часа	– 72 учебни часа
ПП	– 144 учебни часа	– 144 учебни часа

за втори чужд език

	в IX клас	в X клас
ЗП	– 72 учебни часа	– 72 учебни часа
ПП	– 108 учебни часа	– 144 учебни часа

Съгласно с Държавните образователни изисквания за учебно съдържание очакваните резултати по немски език за всеки ученик се определят от съответното количество и качество на:

- придобитите знания;
- овладените умения и развитите способности;
- изградените ценностни нагласи/отношения,

всички те разпределени:

– по четирите основни групи умения за устно и писмено разбиране и изразяване (слушане, четене, говорене и писане);

– по свързаните с тях, но и относително самостоятелни и междупредметно значими стратегии за учене, умения за критическо мислене, за решаване на проблеми, за боравене с информация, за самостоятелна работа и за работа в екип.

Особено важно е чрез учебните програми в обучението да се открият онези **значими от практическа гледна точка знания, умения и ценности нагласи/отношения**, чието овладяване и изграждане довеждат реално до това всеки ученик да е постигнал необходимата му в достатъчна степен комуникативна компетентност по немски език, за да може да използва пълноценно този език в разнообразни житейски, учебни и/или професионални ситуации. В този смисъл езиковата грамотност и компетентност по немски език на ученика се определя не само от количеството натрупани знания по лексика и граматика и от механичното им запаметяване, а основно от уменията му:

– да конструира смисъл (да извлече и осъзнава важната информация) от чуто, видяното и прочетеното;

– да изразява успешно мислите и чувствата си съобразно с комуникативните си намерения и ситуации в устна и писмена форма, като подбира най-подходящите за случая модели на поведение.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО НЕМСКИ ЕЗИК В IX И X КЛАС.

Целите на обучението по немски език за IX и X клас отразяват необходимата приемственост и надграждане на усвоеното от ученика в предходните години и задават входното равнище на комуникативна компетентност за следващия клас от гимназиалната степен на образование. Те са общи за всички чужди езици, но се осигуряват и чрез специфично за отделния чужд език учебно съдържание.

Тези цели очертават основните обобщени и интегрални акценти в обучението по немски език и общите насоки на учебния процес за разлика от формулировките на очакваните резултати, които са операционализирани и позволяват на тяхна основа да се извършва оценяването на постиженията на ученика.

Различията в целите съответно за IX и за X клас, както и за първи и втори чужд език, са свързани най-вече със степента на овладяване на чуждия език като цяло, в различните компоненти на учебното съдържание, осигуряващи постепенното доближаване до Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужд език за края на гимназиалния курс на обучение.

ОБУЧЕНИЕТО ПО НЕМСКИ ЕЗИК ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИЯ МИНИМУМ В ЗАДЪЛЖИТЕЛНАТА ПОДГОТОВКА (ЗИ) СИ ПОСТАВЯ СЛЕДНИТЕ ЦЕЛИ:

- да доразвие и разшири чуждоезиковата култура и културата на общуване на немски език, както и общата езикова грамотност и културата на общуване на ученика;
- да допринесе за общото културно и интелектуално развитие на личността на ученика;
- да прощри интереса на ученика както към родния език и култура, така и към немския език и културата на народите, чиито носители са те, на основата на съоставката;
- да възпита готовност за межкултурно общуване, основана едновременно на самоуважение, уважение и толерантност към различията;

- да мотивира желанието за овладяване на чужди езици и търсенето на подходящите стратегии за учене, включително и чрез използване на разнообразни автентични материали, на технически средства и на новите технологии за информация и комуникация;
- да изгради умения и нагласи у ученика за осмисляне на процеса на учене като непрекъснат и за цял живот, за реалистична оценка и самооценка, за значението на индивидуалната работа и на работата в екип.

ЦЕЛИТЕ НА ПРОФИЛИРАНОТО ОБУЧЕНИЕ, ЗАЛОЖЕНИ В УЧЕБНИТЕ ПРОГРАМИ ПО НЕМСКИ ЕЗИК В IX И X КЛАС (КОИТО СА СПЕЦИФИЧНИ ЗА ТОЗИ ВИД ОБУЧЕНИЕ И СЕ ПРИБАВЯТ КЪМ ПОСОЧЕНИТЕ ПО-ГОРЕ), СА СЛЕДНИТЕ:

- да се осигури надграждане на постиженията на ученика от интензивното овладяване на чуждия език и култура;
- да се създадат условия за постигане от всеки ученик на равнище на владение на немския език, което се доближава до родноезиковата комуникативна компетентност;
- да се развиват и усъвършенстват уменията на ученика да използва немския език за специфични цели за изучаване на учебни предмети на немски език (билингвално обучение).

При приложението на учебните програми по немски език следва да се имат предвид равнищата на владение на чужд език, които са заложили в Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужди езици.

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ.

В гимназиалната степен постиженията на ученика в областта на устната и на писмената реч се оценяват в съответното съотношение:

- **с предимство на устната реч и рецезивните умения на учениците**, които се обучават по учебните програми за задължителна подготовка;
- **в еднакво съотношение – за учениците**, които се обучават по учебните програми за профилираната подготовка.

Учителят осъществява непрекъснат и пряк контрол върху работата на класа/групата, както и на отделния ученик, като използва основния метод на текущата проверка – **наблюдение** на ученика в процеса на обучението.

Текущата оценка, винаги добре обосновавана пред ученика, носи постоянна информация за постиженията му. Основни изисквания към оценяването са *обективност, валидност и надеждност*, с което се цели:

- отразяване на реалното равнище на усвоените знания и умения на ученика и съпоставянето им с очакваните резултати, описани в учебната програма;
- формиране на критерии у ученика за обективна оценка и самооценка, което да го стимулира за по-добра работа;
- използване на резултатите за анализ и оптимизиране на учебния процес от страна на учителя, с което в края на десети клас да се осигури постигането на определеното от Държавните образователни изисквания за учебно съдържание равнище на знания и умения за гимназиалната степен.

Оценката като цяло би трябвало да има окуражителен характер и да мотивира учениците за общуване на немски език.

При оценяване на постиженията на ученика за устна и писмена реч в IX и в X клас се отчитат следните умения:

- да формулира ясно и последователно мисълта си в рамките на познатата лексика;
- да подбира правилно езиковите средства и формата на изказа си съобразно с комуникативната ситуация;
- да се изразява езиково коректно;
- да се изказва конкретно по съдържанието на зададената тема, като изразява собствено мнение и се аргументира;
- да разбира и обобщава връзки и отношения в тяхното развитие във времето и в пространството.

Особено важно е формите на оценяване да бъдат разнообразни и да отчитат системно постиженията на ученика при различни дейности:

- работа в часа (с целия клас, в група, самостоятелно);
- изпълнение на домашни работи;
- разработване на материали по проекти;
- индивидуални прояви;
- комплексни (обобщаващи) проверки на устните и писмените речевни умения (контролни и класни работи).

При проверката на постиженията на учениците чрез периодични и обобщаващи тестове с различно съдържание и продължителност се използват предимно *функционалните тестове* (задачи за проверка на разбирането на прослушан или прочетен текст, съставяне на различни видове устен и писмен текст) пред структурните тестове (граматически и лексикални задачи), които се използват най-вече като тренировъчни упражнения.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА УЧЕБНИТЕ ПРОГРАМИ.

Учебните програми по немски език са рамков документ на МОН. Този документ насочва работата на учителите и учениците към определените очаквани резултати, които са задължителни и са предмет на оценяване. Препоръчаните контекст и дейности, междупредметни връзки, методи и форми на оценяване и методически насоки ориентират по отношение на условията, които най-ефективно допринасят за постигането на очакваните резултати и които следва да бъдат подходящо интерпретирани и обогатявани от учителите съобразно с конкретната среда на приложение на учебната програма.

Подборът и подреждането на учебния материал в годишното разпределение на учителя се осъществява съобразно с очакваните резултати, описани в учебните програми. Разпределението няма строго определен формат. Неговата структура се съобразява със спецификата на обучението, с потребностите на учениците и с предпочитаните от учителя методи на преподаване и организация на учебния процес, за да бъде ефективно ръководството в ежедневната работа.

Обучението по немски език е ориентирано в съответствие с интересите и потребностите на ученика, към неговите индивидуални, възрастови и психологически особености. При разработване на годишното разпределение, учителите се съобразяват с общоприетите принципи на комуникативния и когнитивния подход, които са се утвърдили в съвременната методика при обучението по немски език в IX и X клас в гимназиалния етап/средната степен на образование. Това означава, че вниманието на ученика е насочено към овладяването на немския език предимно за комуникативни цели. Независимо дали работата в клас е насочена към усвояване на знания по граматика, функ-

ции или умения, учителят трябва да изисква от учениците ефективно да общуват на немски език, като им дава възможност да обменят информация, да изразяват идеи и да отнасят наученото към своето ежедневие, осъзнавайки, че немският език се учи главно, за да се използва извън класната стая, т.е. в реалния живот.

Ученикът трябва да бъде стимулиран да участва активно в разговори, ролеви игри и други комуникативни дейности и да използва всяка възможност за това. В тази възраст ученикът може с успех да изпълнява заедно със съучениците си езикови задачи по проекти по двама, в малки и в по-големи групи. Групите се формират от ученици на различно езиково ниво, за да се окуражават и да си помагат, като се учат един от друг. Участниците в групите се сменят периодично, за да свикнат с различни социални роли.

Учителят е помощник и съветник, който ръководи и наблюдава работата на учениците и тактично се намесва, за да подпомага и стимулира общуването. Той дава оценка на изпълнението и изявиите на всеки участник, като внимава с поправката на грешките да не пречи на опитите за свободно общуване.

Ученикът се приема като събеседник и участник в процеса на общуване, като задава и отговаря на въпроси и изразява собствено мнение. Променят се традиционните роли на учителя и ученика, които стават равноправни партньори и активни участници в процеса на обучението и общуването. При планирането на задачите е необходимо учителят да дава точни и ясни инструкции за изпълнението.

Учебните програми са разработени така, че ученикът може да усвоява знания и умения чрез индивидуални и групови форми на обучение, при които да се занимава ефективно самостоятелно или в екип, прилагайки свои стратегии за учене.

Изборът и степенуването на учебните задачи трябва да се осъществява, като се отчитат трудностите, които българите срещат при изучаването на немски език, а родният език се използва като опора.

Ученикът невинаги се чувства уверен, че е усвоил добре граматическите структури. За тази цел, от особено значение е включването на преговорен елемент в процеса на работа. Учителят се стреми да свързва новата информация с вече познатата. Необходим е преговор на основни граматически структури и лексика, който да е комбиниран с по-аналитичен и функционален подход към езика. Това спомага за достигане на по-висока степен на точност на изказа, което води до по-голямо самочувствие при работа с нов учебен материал. Балансът между „стар“ и „нов“ материал трябва внимателно да се поддържа и да създава увереност на учениците за напредък в изучаването на немски език. Добър начин за преговор и практика на немски език в реалистични, но контролирани ситуации е този, който дава възможност на учениците сами да съставят или да попълват въпросници и анкети.

Важен елемент, включен в учебните програми, е усвояването на страноведска информация за страните, в които се говори немски език и характеристиките за говорещите езика социокултурни умения за общуване, като по този начин се осигурява база за сравнение с българската култура, бит, обичаи и др. Съпоставката на културите спомага за осъзнаването на непознатото и различното и за формирането на националната идентичност.

Учебната дейност в клас се извършва на базата на учебни комплекти и разнообразни допълнителни материали.

IX–X КЛАС, ПЪРВИ ЧУЖД ЕЗИК – ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПОДГОТОВКА

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (теми, езикови средства, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Ядра на УС	Очаквани резултати по ядра на ниво учебна програма (IX – X клас – първи чужд език)	Очаквани резултати по теми (словесни действия и социокултурни аспекти)	Основни нови понятия (езикови средства)	Контекст и дейности	Междупредметни връзки
С П У Ш А Н Е	Ученикът: разбира основната информация от: новини, интервюта, репортажи, общообразователни програми, реклами, произнесени на стандартен немски език в телевизионни и радиопредавания; разбира основната информация в ограничени по обем, адаптирани художествени текстове, (разпознава вида на текста, определя основната идея и разграничава важни моменти от сюжетната линия); разбира в подробности разговори и изказвания в пряк контакт / въпроси и кратки съобщения в телефонен разговор, отнасящи се непосредствено до него; разбира конкретна информация от съобщения в ежедневието (в актуални репортажи, в синоптични прогнози, в общественя транспорт, в магазин, от телефонен секретар и др.); прилага <i>компенсаторни стратегии</i> при затруднения в разбирането, като се позовава на: темата, ключови думи, интернационализми, визуални възприятия, интонация, тон и темпо на говорене, фонови и съпътстващи звуци;	A. Учениците трябва да усвоят понятийни и социокултурни знания и речевни умения по предложените тематични области, които да използват в учебна обстановка и при реално общуване: <i>Личност и общество</i> свобода на личността; конфликтни ситуации и толерантност; спин, дрога, престъпност, насилие. <i>Младите хора днес</i> отношения в семейството и в училище; професионални интереси и възможности за реализация; ежедневие предпочитани занимания през свободното време	Учениците трябва да усвоят посочените нови езикови средства, които наред с изучените през предходните години да употребяват активно за осъществяване на познатите словесни действия <u>1. Граматика</u> <i>Verb</i> Verben mit präpositionalem Objekt (Erweiterung) Vorgangspassiv Perfekt – Konjugation und Gebrauch; Passiv mit Modalverben; „sein“ / „haben“ + zu + Infinitiv; Konjunktiv I in der indirekten und berichteten Rede; Konjunktiv II zum	Във връзка с общите цели на обучението в гимназиалния етап и като логическо продължение на прилаганите в предходните години форми на работа по немски език и на извършваните дейности за развиване на комуникативните умения на учениците трябва да се даде възможност да: работят в спокойна и стимулираща творческите им способности атмосфера; слушат и четат оригинална немска реч; изразяват	Изучаването на немски език е тясно свързано с работата по другите културно-образователни области в IX и X клас. Продължава се изграждането на междупредметни връзки с насоченост към межкултурното общуване <i>Български език и литература</i> залог, наклонение, модалност, видове изречения мит, фолклор, литература жанрово многообразие стил и сфери на общуване

- разбира основната информация от ограничени по обем, написани на стандартен немски език публицистични, научнопопулярни и художествени текстове (определя вида на текста и неговия източник, формулира основната идея / поставения проблем, разграничава отделните етапи / подтеми);
- разбира в подробности съдържанието на лични и читателски писма, на кратки статии на познати теми и на кратки адаптирани художествени текстове (открива причинно-следствените връзки в текста, отбелязва основни моменти в него, групира сведения и изразени становища според тяхната проблематика);
- намира конкретна информация в: проспекти, каталози, инструкции и указания, разписания за различни видове транспорт, формуляри, справочници;
- прилага *компенсаторни стратегии* за разбиране на основни моменти от съдържанието на текста и/или ключови думи и изрази, като се позовава на: контекста, илюстративен материал, познати словообразователни модели, интернационализми;
- ползва системно справочна литература.

Планета

- човекът – приятел или враг на природата;
- бедствия, катаклизми, застрашени видове;
- ресурси и тяхното разумно използване.

Наука и техника

- международни панаири и изложения;
- космически изследвания;
- нови технологии.

Мечти и реалност

- представа за бъдещето;
- фантастика.

България и светът

- образование и образователни системи;
- държавно устройство;
- културно наследство;
- бележити личности;
- международно сътрудничество

*Ausdruck der Irrealität**Nomen*

- Deklination des Adjektivs ohne Artikel im Sg. u. Pl.;
- Adjektive und Partizipien als Substantive (Systematisierung und Vertiefung).

Pronomen

- Demonstrativpronomen „derselbe“, „derjenige“ im N., Akk., D. u. Gen.;
- Relativpronomen im Genitiv.

Präpositionen

- Präpositionen mit festem Kasus (Systematisierung und Vertiefung)

Satz

- Konzessivsätze („obwohl“);
- Finalsätze („damit“, „um ... zu“);

собствено мнение и да се изказват равнопоставено в рамките на учебното занятие;

- работят на екипен принцип;
- се подготвят да общуват с познати, приятели, непознати или малко познати лица, които са носители на езика или чужденци, говорещи немски език в сферите *свободно време и услуги*;

Други чужди езици

- социкултурна/ страноведческа информация за други страни

- компенсаторна компетентност

Информатика и информационни технологии

- работа в Интернет
- правила на текстообработката

Обществени науки и гражданско образование

- модели на управление;
- революции;
- ренесанс, реформация, просвещение;

Г О В О Р Е Н Е	• води разговор / участва в дискусия по теми, съответстващи на жизнения му опит, като: изказва мнението си, привежда аргументи; споделя лични преживявания, коментира събития, обсъжда съвместна дейност; • води кратък разговор по телефон / оставя съобщение на телефонен секретар; • тълкува и коментира ограничен по обем, несложен художествен текст; • умее правилно да се ориентира по отношение на контекст и събеседник, съобразява речта си с комуникативната ситуация, използва подходящи езикови средства (владее поведенчески модели); • усъвършенства произношението и интонацията си в степен, отговаряща на стандартния немски език; • прилага <i>компенсаторни стратегии</i> за изразяване, като използва синонимни изрази, интернационализми, търси помощ от събеседника си;	Б. Учениците трябва да усвоят: <i>1. Езикова реализация на основни групи словесни действия (обобщаване и разширяване):</i> • Änknüpfung und Aufrechterhaltung von sozialen Kontakten; • Mitteilung; • Versprechen, Anbieten; • Stellungnahmen; • Gefühle und Stimmungen; • Auffordern zum Sprechen / Handeln <i>2. Понятийни категории: (обобщаване и по-задълбочено изучаване на въведените в прогимназиалната степен понятия)</i> • съществуване: • количество: • качество:	• Relativsätze mit dem Relativpronomen im Genitiv • irreale Bedingungssätze; • irreale Vergleichssätze („als ob“) <u>2. Словообразуване</u> • основни продуктивни модели: Komposita Ableitungen; • разпознаване на частите на речта и техни характеристики (напр. род на съществителното име) по словообразователни модели. <u>3. Лексика</u> В края на десети клас учениците трябва да владеят: • активно около 2200 лексикални единици.	• използват езика в реални ситуации; • осъществяват кореспонденция на немски език; • участват в проекти; • черпят информация за немскоезичните страни от различни автентични източници (вестници, списания, книги, телевизия, радио, Интернет и др.); • използват нови технологии; • ползват всякаква	• велики географски открития; • търговия, туризъм, промишленост; • свобода на личността; • социални отношения; • образование, професии; • роля на езика, религията и традициите за социална обвързаност и различия в обществото; • промените на съвременна Европа и Балканите; • общоевропейски структури

П И С А Н Е	• съставя план-конспект по съдържанието на прочетен текст; • пише лично писмо, в което споделя преживявания / впечатления / намерения, изразява чувства и др.; • пише кратко читателско писмо, в което задава въпроси или изразява мнение по даден проблем; • съставя автобиографичен текст (curriculum vitae) в табличен вид; • води записки при слушане / четене на текст; • попълва формуляри; • спазва основни правила за оформянето на съответния вид писмен текст; • използва справочна литература.	• пространство; • време; • отношения: реалност и модалност, условност, определеност и неопределеност. <i>В. Социокултурни знания</i> • характерни особености от живота и тенденциите за развитие в немскоезичните страни (по разглежданите тематични области); • историческо минало и културно наследство на немскоезичните страни; • норми за поведение на другите общества и езиковите средства, които се използват в дадена реална ситуация.	подбрани съобразно тематичните области и словесните действия, от които 500 се усвояват в гимназиалния етап; • свободни и устойчиви словосъчетания. <u>4. Правопис</u> Усвояват се нормите съгласно правописната реформа • „ss“ / „ß“ • главна и малка буква; • разделено и слято изписване на думи; • пунктуация в сложното изречение.	справочна литература; • развиват способността си да се учат как да учат; • развиват критично мислене и умения за реална самосценка; • предават на трети лица информация в превод на български език; • се подготвят за изпити за придобиване на езикови сертификати.	<i>Природни науки и екология</i> • замърсители на въздуха, водата и почвата; • пречистване; • озонова дупка; • суровинна база, енергийни източници; • изобретения; • живот без дрога; • здравословен начин на живот. <i>Изкуства</i> • свобода на културния избор; • младежка култура; • межкултурно възпитание;

IX–X КЛАС, ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК – ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПОДГОТОВКА

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (теми, езикови средства, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Ядра на УС	Очаквани резултати по ядра на ниво учебна програма (IX – X клас – втори чужд език)	Очаквани резултати по теми (словесни действия и социокултурни аспекти)	Основни нови понятия (езикови средства)	Контекст и дейности	Междупредметни връзки
С П У Ш А Н Е	Ученикът: разбира основната информация от: новини, интервюта, репортажи, общообразователни програми, реклами, произнесени на стандартен немски език в телевизионни и радиопредавания; разбира в подробности разговори и изказвания в пряк контакт, отнасящи се непосредствено до него, ако се говори на стандартен немски език; разбира конкретна информация от съобщения в ежедневието (в синоптични прогнози, в обществения транспорт, в магазин, от телефонен секретар и др.); прилага <i>компенсаторни стратегии</i> при затруднения в разбирането, като се позовава на: темата, ключови думи, интернационализми, визуални възприятия, интонация, тон и темпо на говорене, фонове и съпътстващи звуци, търси помощ от събеседника си;	А. Учениците трябва да усвоят понятийни и социокултурни знания и речеве умения по предложените <u>тематични области</u>, които да използват в учебна обстановка и при реално общуване: <i>Моят живот</i> приятелство, любов; свободно време, любими занимания; планове за бъдещето, желана професия, възможности за реализация; <i>Природа</i> природни забележителности;	Учениците трябва да усвоят посочените нови езикови средства, които наред с изучените през предходните години да употребяват активно за осъществяване на познатите словесни действия <u>1. Граматика</u> <i>Verb</i> Verben mit präpositionalem Objekt (Erweiterung); Plusquamperfekt Gebrauch der Zeitformen – (Zusammenfassung); Vorgangspassiv Präsens, Präteritum – Konjugation und Gebrauch;	Във връзка с общите цели на обучението в гимназиалния етап и като логическо продължение на прилаганите в предходните години форми на работа по немски език и на извършваните дейности за развиване на комуникативните умения на учениците трябва да се даде възможност да: работят в спокойна и творческа атмосфера; слушат и четат оригинална немска реч; работят в часа	Изучаването на немски език е тясно свързано с работата по другите културно-образователни области в IX и X клас. Продължава се изграждането на междупредметни връзки с насоченост към междукултурното общуване <i>Български език и литература</i> залог, наклонение, модалност, видове изречения жанрово многообразие стил и сфери на общуване

Ч Е Т Е Н Е	• разбира основната информация от кратки написани на стандартен немски език научнопопулярни и художествени текстове/ откъси от текстове на подходящи за възрастта му теми (формулира основната идея / поставения проблем, разграничава отделните етапи / подтеми) • разбира в подробности съдържанието на лични и читателски писма, на кратки статии в младежки списания и на кратки адаптирани художествени текстове (отбелязва основни моменти в текста, групира информация по конкретна проблематика); • намира конкретна информация в: инструкции и указания, разписания за различни видове транспорт, формуляри, справочници; • прилага компенсаторни стратегии за разбиране на основни моменти от съдържанието на текста и/или ключови думи и изрази, като се позовава на: контекста, илюстративен материал, познати словообразователни модели, интернационализми; • ползва системно справочна литература	• опазване на околната среда; <i>Проблеми на съвременното общество</i> • СПИН, потюнопушене, дрога; • престъпност, насилие. <i>България и светът</i> • бележити личности; • обичаи и традиции; • обществено-политически живот; • образователна система. <i>Светът на техниката</i> • международни панаири и изложения; • важни изобретения в миналото и сега. <i>Литература, изкуства, меди</i> • автори / творби / изпълнители; • музеи / галерии /	• Konjunktiv II - Präteritum der Hilfs- und Modalverben <i>Nomen</i> • Deklination des Adjektivs ohne Artikel im Sg. u. Pl.; • Substantivierung von Adjektiven und Partizipien <i>Pronomen</i> • Relativpronomen im Genitiv <i>Satz</i> • Konzessivsätze mit „obwohl“ • Relativsätze mit dem Relativpronomen im Genitiv • Temporalsätze mit „nachdem“ u. „bevor“ <u>2. Словообразуване</u> • основни продуктивни	по групи / индивидуално/ всички заедно; • се подготвят за общуване с носители на езика или чужденци, говорещи немски език в сферите свободно време и услуги; • осъществяват кореспонденция на немски език (по електронна или обикновена поща) • участват в проекти • черпят	<i>Други чужди езици</i> • социокултурна информация • компенсаторна компетентност <i>Информатика и информационни технологии</i> • работа в Интернет; • правила за текстообработка <i>Обществени науки и гражданско образование</i> • модели на управление; • революции; • велики географски

Г О В О Р Е Н Е	• води разговор по теми, съответстващи на жизнения му опит, като: обменя и обсъжда конкретна информация, привежда аргументи; споделя лични преживявания, изказва намерения; обсъжда съвместна дейност; • води кратък личен разговор по телефон / оставя съобщение на телефонен секретар; • умее правилно да се ориентира по отношение на контекст и събеседник, съобразява речта си с комуникативната ситуация, използва подходящи езикови средства (владее поведенчески модели); • усъвършенства произношението и интонацията си в степен, отговаряща на стандартния немски език; • прилага <i>компенсаторни стратегии</i> за изразяване, като използва интернационализми, описания, търси помощ от събеседника си.	архитектурни паметници; • роля на медиите. Б. Учениците трябва да усвоят: <i>1. Езиковата реализация на следните словесни действия:</i> • zustimmen, ablehnen; • loben, kritisieren; • bestätigen, widerlegen; • überreden, überzeugen; • sich beschweren, Zufriedenheit ausdrücken; • vorschlagen, annehmen; • versprechen, verlangen; berichten; • entscheiden; • erzählen, berichten, beschreiben, erklären, begründen. <i>2. Социкултурни знания</i> • характерни особености от живота и тенденциите	модели: Komposita, Ableitungen; • разпознаване на частите на речта и техни характеристики (напр. род на съществителното име) по словообразователни модели. <u>3. Лексика</u> В края на десети клас учениците трябва да владеят: • активно около 1200 лексикални единици, подбрани съобразно тематичните области и словесните действия, от които 400 се усвояват в гимназиалния етап; • свободни и устойчиви словосъчетания	информация за немскоезичните страни от различни автентични източници (вестници, списания, книги, по телевизия, радио, чрез Интернет и др.); • използват разнообразни нагледни и технически пособия; • ползват справочна литература; • развиват способността си да се учат как да учат ;	открития; • свобода на личността; • образование, професии; • туризъм; • роля на езика, религията и традициите за социална обвързаност и различия в обществото; • общоевропейски структури и европейска интеграция <i>Природни науки и екология</i> • замърсители на въздуха, водата и почвата; пречистване;

П И С А Н Е	• съставя план-конспект на прочетен текст; • пише кратко лично писмо, в което споделя преживявания / намерения, изразява поздравления, пожелания; • съставя автобиографичен текст (<i>curriculum vitae</i>) в табличен вид; • води записки при слушане / четене; • попълва формуляри; • спазва основни правила за оформянето на съответния вид писмен текст; • използва справочна литература.	за развитие в немскоезичните страни (по разглежданите тематични области); • историческо минало и културно наследство на немскоезичните страни; • норми за поведение на другите общества и езиковите средства, които се използват в дадена реална ситуация.	<u>4. Правопис</u> Усвояват се нормите съгласно правописната реформа : • „ss“ / „ß“; • главна и малка буква; • разделено и слято изписване на думи; • пунктуация в сложното изречение.	• развиват критично мислене; • да правят реална самооценка и взаимна оценка; • предават на трети лица получена на немски език информация в превод на български език.	• енергийни източници; • изобретения; • живот без дрога; • здравословен начин на живот. <i>Изкуства</i> • свобода на културния избор; • младежка култура; • межкултурно възпитание.

X КЛАС, ПЪРВИ ЧУЖД ЕЗИК – ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (теми, езикови средства, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
1	2	3	4	5	6
Яд ра на УС	Очаквани резултати по ядра на ниво учебна програма (X клас – профилирано обучение)	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (езикови средства)	Контекст и дейности	Възможности за междупредметни връзки
С Л У Ш А Н Е	• Ученикът: -слуша различни по вид текстове, произнесени на стандартен немски език и с умерено или ускорено темпо, в пряк контакт, по телефона, чрез медии, от магнитен носител (със / без визуална опора); -разбира несложни регионални варианти на езика и елементи от неформални стилове (младежки жаргон); -разбира <i>основна информация</i> от новини, репортажи, интервюта, изказвания, изявления, дискусии, документални предавания, шоупрограми, като: • определя основната тема; • идентифицира говорещите и/или лицата, за които се говори; • разграничава позициите по разглеждания проблем; • проследява логическата последователност на изложението и/или на аргументацията; • определя социокултурния характер на изказванията; -разбира <i>основна информация</i> в литературни текстове от различни жанрове, в документални и игрални филми, като • определя основната тема; • проследява сюжетната линия; • определя най-характерното за действащите лица. -разбира <i>в подробности</i>: • информация, свързана с учебното съдържание по немски език; • разговори или изказвания по теми, отговарящи на жизнения му опит, и разпознава характерни особености на книжовния, стандартен и разговорен стил; • съобщения от ежедневието (в училище/ транспорта/ магазин и др.); • специализирани текстове от учебници и учебни справочници, свързани с	А. Учениците трябва да усвоят понятийни и социокултурни знания и речеви умения по посочените <u>тематични области</u>, които да използват в учебна обстановка и при реално общуване: <i>Бъдеще, перспективи</i> • образование и професионални интереси; • развитие на техниката; • космически изследвания. <i>Природа</i> • природни забележителности; • Червена книга; • екология; <i>Общество</i> • конфликти между поколенията; • социално интегриране - инвалиди.	Учениците трябва да задълбочат знанията си за езиковата система на немския език и да развият уменията си за адекватното ѝ използване в общуването, с което се надгражда нивото на езикова компетентност, описано в учебната програма за девети клас на профилираното обучение <u>1. Граматика</u> Граматичните знания, усвоени през предходните години се обобщават и надграждат, като се обръща внимание на следните функционални аспекти на граматическите категории: • etwas mitteilen;	Във връзка с целите на профилираното обучение по немски език в X клас и с общите цели на общобразователната подготовка в гимназиалния етап на учениците трябва да се даде възможност да: • работят в спокойна творческа атмосфера; • слушат и четат оригинална немска реч; • изразяват собствено мнение; • работят в часа индивидуално, по двойки, в малки и в по-големи групи; • участват в проекти; • работят на екипен принцип; • онагледяват и представят резултатите от	При изучаването на немски език в чуждоезиков профил се използват придобитите през предходните години знания и умения в различните културно-образователни области и се създават връзки между изучаваните предмети в X клас, както следва: <i>Български език и литература</i> • стил и сфери на общуване, речев етикет; • мит, фолклор, литература; • жанрово многообразие; • умения за анализ и интерпретация на литературно произведение; • текстосъздавателни модели. • <i>Други чужди езици</i>

Ч Е Т Е Н Е	учебното съдържание на предмети, изучавани на немски език; - разбира конкретна информация от научнопопулярни и различни по жанр художествени текстове (басни, анекдоти, кратки разкази, стихотверения, балади, драматизации), от радио и телевизионни програми (новини, репортажи, реклами, обяви, бюлетини за времето, съобщения за пътната обстановка и др.), като: • извлича информация според потребностите и интересите си; • подбира, групира и систематизира необходимите данни за изпълнение на поставена задача. - прилага компенсаторни стратегии за разбиране и извличане на нужната информация, като в зависимост от това, дали слушането е при пряк или непряк контакт, дали е съпроводено с образ или не: • отчита значението на: фоновия шум / тембъра, интонацията и скоростта на говорене / паузите / мимиката, жестовете и действията на говорещите / обстановка; • ориентира се по контекста (по смисъла на изречението, а не на отделни думи); • търси помощ от събеседника си. ***** - четат различни по вид автентични и леко адаптирани текстове, написани на стандартен немски език; - четат две цели обемни произведения (Ganzschrift – новела, повест, роман, драма) от автори на 20. век, на теми, съобразени с интересите на класа и с учебното съдържание, като: • разбира основната информация от съдържанието и подробности; • извлича конкретна информация по основни проблеми за изпълнението на задачи в часа или за проектна работа; - разбира основната информация от литературен текст (стихотворение, балада, басня, модерна приказка, легенда, сатира, кратък разказ, пътепис, откъс от по-обемно произведение), публицистични и научнопопулярни текстове, като: • разпознава вида, функцията и предназначението на текста, характерните стилистични особености на езика и естетически аспекти; • проследява основната сюжетна линия / ориентира се в проблематиката и темата; • разграничава персонажите / обектите; • определя гледната точка на автора;	• бездомни, сираци; • насилие, престъпност. <i>Минало и настояще</i> • исторически събития и факти; • известни личности; • култура и традиции. Б. Учениците трябва да владеят: 1. <i>Езиквата реализация на словесни действия, които отчитат основните функции на езика:</i> - социална, - информативна, - афективна, - апелативна. • Knüpfung und Aufrechterhaltung von sozialen Kontakten; • Informationsaustausch; • Bewertung, Kommentar, Stellungnahme; • Gefühle und Stimmungen; • Auffordern zum	• einen Vorgang / einen Tatbestand nach Zeit einordnen • einen Vorgang / einen Tatbestand nach Ort und Richtung einordnen; • einen Vorgang / einen Tatbestand nach Art und Weise einordnen; • eine Eigenschaft oder einen Zustand hinsichtlich Sachen, Vorgängen, Tatbeständen, Personen angeben; • Vergleiche anstellen; • Besitz und Zugehörigkeit ausdrücken; • eine Bedingung, Voraussetzung und deren Folgen ausdrücken; • Möglichkeit, Fähigkeit ausdrücken; • Notwendigkeit, ausdrücken; • Auffordern zum Sprechen und Handeln; • Geschehensbezogene Ausdrucksweise; • Sprechen mit Vorbehalt; • Irrealität	работа по проект / в група / по индивидуална задача чрез колажи, таблици, схеми, проектни папки, снимки, видео- и аудиоматериали и др.; • бъдат равнопоставени участници в работата през учебния час, независимо от степента на владеене на немски език; • използват компенсаторни стратегии при писмена и устна комуникация; • се подготвят за общуване с носители на езика или с чужденци, говорещи немски език, в сферите свободно време, услуги, образование, масово осведмяване • използват езика в реални ситуации; • осъществяват кореспонденция на немски език (с	• социокултурна и страноведческа информация за други страни; • компенсаторна компетентност; • техники за учене на чужди езици. • Информатика и информационни технологии • работа с мултимедийни продукти; • намиране и извличане на информация от Интернет; • основни правила на текстообработката; • самоконтрол чрез изпълнение на тестове и получаване на оценка на резултатите. • Обществени науки и гражданско образование • история на България; • правова държава; • гражданско общество; • разрешаване на конфликтни ситуации;

Г О В О Р Е	- разбира в <i>подробности</i>, като извлича проблеми, становища и аргументи, отчита стилските разлики и нива на: • текстове с позната тематика от научнопопулярни статии, от учебници; • лична кореспонденция; • официални писма, формуляри, анкетни карти (чието съдържание съответства на жизнения му опит); • статии, рубрики, читателски писма, обяви, реклами във вестници и списания на теми, свързани с учебното съдържание; • съобщения и обяви от ежедневието. - разбира и намира <i>конкретна информация</i> в: текстове в учебници, официална кореспонденция, справочници, каталози, проспекти, програми, публицистични, научнопопулярни статии, специализирани и художествени текстове, като: • групира факти, данни, понятия и др. според поставената задача / целта на четенето; • открива причинно-следствени връзки; • намира и свързва еднородни елементи и сходни по смисъл изрази; • обобщава в кратък план / в таблица извлечената информация така, че да му служи за възпроизвеждане на прочетеното. - прилага <i>компенсаторни стратегии</i> при трудности в разбирането: • открива ключови думи и изречения, служи си с контекстна догадка; • опира се на илюстративен материал; • ползва еднезични речници (тълковни, синонимни, фразеологични) и друга справочна литература. ***** • участва в свободен разговор (в пряк контакт или по телефона) и в дискусия на теми, съответстващи на жизнения му опит, като търси и дава информация, коментира факти и събития, предлага решения, излага свои аргументи, защитава конкретно лично мнение и позиция, изслушва доводите на събеседника, проявява толерантност към мнението на другите; • съобщава за събития, наблюдения, преживявания (Bericht); • коментира филми, театрални постановки и телевизионни програми; • прави разширени подготвени изказвания, в които обобщава, анализира, коментира информация, подбрана от различни източници, излага и аргументира своя теза (Referat); • разсъждава върху изучавано литературно произведение (кратък разказ,	Sprechen und Handeln und Handlungsregulierung. 2. <i>Запас от езикови средства за изразяване на основни понятия:</i> • съществуване; • пространство; • време; • количество; • качество; • логически връзки; • отношения. 3. <i>Социокултурни знания за немскоезичните страни</i> • историческо минало; • културно наследство; • норми на поведение; • организиране на свободното време; • отношение към околната среда; • социални отношения; • образование и реализация на младите хора.	ausdrücken; <u>2. Словообразуване</u> Обогатяват се познатите словообразователни модели • Komposita; • Ableitungen • Wortartwechsel за по-диференцирано осъществяване на изучаваните словесни дествия. <u>3. Лексика</u> В края на десети клас учениците трябва да владяят • активно около 1000 нови лексикални единици, подбрани в съответствие с тематичните области и словесните действия и съобразени с изучаването на общообразователни предмети на немски език (история, география,	електронна и/или обикновена поща); • се запознаят с характерните за носителите на немския език поведенчески модели в общуването; • черпят информация за немскоезичните страни от различни автентични източници (вестници, списания, книги, по телевизия, радио, чрез Интернет и др.); • правят съпоставки с българския бит, с българското културно и историческо наследство, с отношенията в обществото, с развитието на икономиката, туризма и др. • търсят сами информация, да я обработват и представят; • използват нови технологии; • ползват всякаква справочна литература (от	• професионална реализация, международни проекти; • пазарната икономика и нейните механизми; • роля на езика, религията и традициите за социална обвързаност и различия в обществото; • разширяване на Европейския съюз; • България - природа, население, стопанство, региони; • географска характеристика на немскоезичните страни; • общоевропейски структури. • Природни науки и екология • замърсители на въздуха, водата и почвата; • пречистване; • озонсва дупка; • защитени видове и обекти; • суровинна база и енергийни източници;

Н Е П И С А Н Е	стихотворение или откъс от новела / повест / роман) от гледна точка на фабула, сюжет, композиция, персонажи, теми, проблеми, стил и обосновава своя теза; • прилага <i>компенсаторни стратегии</i> за преодоляване на трудности при изразяването, като използва перифраза, описание, синоними, антоними, задава уточняващи въпроси; • усъвършенства произношението и интонацията си, които трябва да се доближават максимално до нормите на немския език ***** • пише лични и официални писма, като съобразява стила и формата на текста с адресата; • попълва формуляри за лични нужди; • води бележки при четене и слушане; • води протокол на разговор; • пише автобиографичен текст в табличен и нетабличен вид ; • съставя съобщение / доклад по подбрани материали от различни източници (Bericht); • пише обяснителен текст към статистика, графика, схема; • преобразува един вид текст в друг (Textumformung); • предава в сбита форма съдържанието на литературен текст без или с коментар (zweiteilige / erweiterte Inhaltsangabe); • съставя текст по зададена или свободна тема, като акцентът се поставя върху разсъждениято, а повествованието и описанието са съпътстващи компоненти; • пише аргументативен текст в различни форми (Erörterung mit steigendem Aufbau, Erörterung in Pro- und Contra-Form); • пише характеристика на герой от литературно произведение; • прилага <i>компенсаторни стратегии</i> при писането според вида на текста, като използва познати образци /или предварително подготвени / подадени думи и изрази, използва различни техники за предварително структуриране и планиране на текста (асоциограма, план, схеми и др.), използва различни справочници.		биология и др.); • устойчиви словосъчетания и техните съответствия на български език. <u>4. Правопис</u> Усвояват се нормите съгласно <i>правписната реформа успоредно с тези на стария правопис</i> • „ss“ / „ß“; • главна и малка буква; • разделено и слято изписване на думи; • правопис на чуждите думи; • пунктуация в сложното изречение.	речниците предимно едноезични); • развиват способността си да се учат как да учат; • развиват критично мислене, умения за обективна оценка и за реална самооценка; • предават на трети лица получена на немски език информация в превод на български език; • се подготвят за участие в изпити за придобиване на езикови сертификати.	• изобретения • живот без дрога; • знания за човешкото тяло; • здравословен и природосъобразен начин на живот. • <i>Изкуства (от IX клас)</i> • известни творби на немски и австрийски композитори, художници и скулптори; • свобода на културния избор; • младежка култура. • <i>Физическо възпитание</i> • спорт и здраве; • индивидуални и колективни спортове – възпитание на екипност; • професионален спорт.

IX–X КЛАС, ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК – ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (теми, езикови средства, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
1	2	3	4	5	6
Ядра на УС	Очаквани резултати по ядра на ниво учебна програма (IX и X клас – втори чужд език, профилирано обучение)	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (езикови средства)	Контекст и дейности	Възможности за междупредметни връзки
С Л У Ш А Н Е	• Ученикът: -слуша различни по вид автентични и учебни текстове, произнесени на стандартен немски език и с умерено темпо, в пряк контакт, по телефона, чрез медии, от магнитен носител (със / без визуална опора); -разбира <i>основна информация</i> от: • кратки несложни научнопопулярни текстове; • кратки литературни текстове / откъси от художествена проза, като определя основната тема, проследява сюжетната линия /логическата последователност на изложението, разграничава становища; -разбира <i>в подробности</i>: • въпросите и указанията на учителя в часа; • репликите на един или повече събеседници в кратки диалози, свързани с ежедневието, при които е участник или само слушател; • информация, свързана с учебното съдържание по немски език; -разбира <i>конкретна информация</i> от: • кратки разговори / дискусии по теми, отговарящи на жизнения му опит; • радио и телевизионни предавания (репортажи, реклами, бюлетини за времето, съобщения за пътната обстановка и др.), които пряко го интересуват; • кратки съобщения от ежедневието в транспорт, в магазин и др. (Durchsagen); -прилага <i>компенсаторни стратегии</i> за разбиране и извличане на нужната информация, като в зависимост от това,	A. Учениците трябва да усвоят понятийни и социокултурни знания и речевни умения по посочените тематични области, които да използват в учебна обстановка и при реално общуване: <i>Az и другите</i> • име, възраст, националност; • външен вид; • у дома; • семейство, близки; • домашни любимци; • приятели и съученици; • приятелство, любов; • мечти; • конфликти <i>Моят ден</i> • училище, седмична програма; • предпочитани учебни предмети, интереси; • помощ у дома, права и отговорности; • хранене; • свободно време, хоби (музика, спорт, кино, телевизия, Интернет, театър, цирк, радио, книги, мода) <i>Светът около нас</i> • роден град, <u>родина</u>;	Учениците трябва да усвоят посочените езикови средства, които да употребяват активно за осъществяване на познатите словесни действия: <u>1. Граматика</u> <i>Verb</i> • regelmäßige / unregelmäßige Verben, • Verben mit trennbarem und untrennbarem Verbteil; • Modalverben; • reflexive Verben; • Verben mit festem Objektkasus; • Verben mit Präpositionen • Präsens Indikativ; • Perfekt Indikativ; • Präteritum Indikativ; • Imperativ; • „würde“-Form <i>Substantiv</i> • Genus • Pluralbildung • bestimmter /	Във връзка с целите на профилираното обучение по немски като втори чужд език в X клас и с общите цели на общособразователната подготовка в гимназиалния етап на обучението трябва да се даде възможност да: • работят в спокойна творческа атмосфера; • слушат и четат оригинална немска реч; • работят в часа индивидуално, по двойки, в малки и в по-големи групи; • участват в езикови игри и състезания; • се включват в свободносизбираема работа по интереси; • участват в пресекти; • работят на екипен принцип;	Изучаването на немски език в чуждоезиков профил предоставя широки възможности за използване на придобитите през предходните години знания и умения в различните културно-образователни области и за създаване на връзки между изучаваните предмети в IX и X клас, както следва: <i>Български език и литература</i> • части на речта и видове изречения; • словообразуване; • стил и сфери на общуване, речев етикет; • познания за стремежа и функциите на различни видове устни изказвания и писмени текстове • мит, фолклор, литература • жанрово многообразие;

Ч Е Т Е Н Е	дали слушането е при пряк или непряк контакт, дали е съпроводено с образ или не • отчита значението на: фоновия шум / тембъра, интонацията и скоростта на говорене / паузите / мимиката, жестовете и действията на говорещите / обстановката; • ориентира се по контекста, по ключови думи и познати словообразователни модели; • търси помощ от събеседника си; ***** чете различни по вид автентични и леко адаптирани текстове, написани на стандартен немски език; разбира основната информация от • литературен текст (стихотворение, басня, анекдот, легенда, кратък разказ, откъс от художествена проза); • публицистичен и научнопопулярен текст, съобразен с интересите му и ограничен по обем, като разпознава вида и предназначението на текста, проследява основната сюжетна линия / ориентира се в проблематиката и темата, разграничава персонажите / обектите; разбира в подробности съдържанието на • лични писма, картички; • читателски писма, обяви, кратки статии на познати теми в младежки списания; • указанията в учебни комплекти, предназначени за начално ниво на знания и умения (Grundstufe); • кратки съобщения, надписи, указания на обществени места; • комикси и адаптирани кратки литературни произведения от учебните комплекти разбира и намира конкретна информация в: • справочна литература (едноезични речници за чужденци, двуезични речници, младежки лексикони и др); • разписания, каталози, проспекти, програми (за телевизия/	• пътуване, приключения; • природни, културни и исторически; • забележителности; • защита на природата. <i>Празници</i> • рожден ден; • Никулден, Коледа, Нова година; • Великден; • обичаи и традиции. Б. Учениците трябва да владят: 1. <i>Езикова реализация на основни словесни действия,</i> <i>Soziale Kontakte</i> • jemanden ansprechen und darauf reagieren; • grüßen, begrüßen, sich verabschieden; • sich/jemanden vorstellen; • nach dem Befinden fragen; • bitten, sich bedanken; • gratulieren, Glück wünschen; • eine Anerkennung aussprechen; • sich entschuldigen; • einladen <i>Mitteilen</i> • benennen, definieren, identifizieren; • aufzählen; • begründen; • Zweck, Bestimmung angeben; • beschreiben, erzählen,	unbestimmter Artikel; • Kasus (Nominativ, Dativ, Akkusativ); • n-Deklination. <i>Pronomen</i> • Fragewörter; • Personalpronomen (N., Akk., Dativ); • Possessivpron. (N., Akk., Dativ); • Demonstrativpronomen „dieser“; • Reflexivpronomen (Akk., D.); • unpersönliches „es“; • indefinites Pronomen „man“. <i>Adjektiv</i> • prädikativer Gebrauch; • Komparation. <i>Negation</i> • kein (N., Akk., Dativ); • nicht, nein. <i>Präpositionen</i> • Wechselpräpositionen Akk./Dativ; • „von“ + Eigename; • Präpositionen mit festem Kasus (Akk., Dativ.). <i>Numeralien</i> • Kardinalzahlen; • Ordinalzahlen;	• онагледяват и представят резултатите от работа по проект/ в група/ по индивидуална задача чрез колажи, таблици, схеми, проектни папки, снимки, видео- и аудиоматериали и др.; • правят сравнения с българския и други изучавани чужди езици; • използват компенсаторни стратегии при писмена и устна комуникация; • се подготвят за общуване с носители на езика или с чужденци, говорещи немски език, в сферите свободно време, услуги, образование; • използват езика в реални ситуации; • осъществяват кореспонденция на немски език (с електронна и/или обикновена поща); • се запознаят с характерните за носителите на	<i>Други чужди езици</i> • социокултурна и страноведческа информация за други страни; • компенсаторна компетентност; • техники за учене на чужди езици. <i>Информатика и информационни технологии</i> • работа с мултимедийни продукти; • намиране и извличане на информация от Интернет; • текстообработка; <i>Обществени науки и гражданско образование</i> • история на България; • правова държава; • гражданско общество; • разрешаване на конфликтни ситуации; • образование, професионални интереси; • световно стопанство; • роля на езика,

Г О В О Р Е Н Е	радио/ кино/ театър/ концерти/ спортни състезания и др); • кратки литературни текстове / откъси от художествена проза; • кратки научнопопулярни статии на познати и интересувачи го теми, като групира факти, данни, понятия и др. според потребностите си или съобразно поставената задача; прилага <i>компенсаторни стратегии</i> при трудности в разбирането: • открива ключови думи и изречения, служи си с контекстна догадка; • опира се на илюстративен материал, ошифтяване, текстоструктуриращи елементи; • ползва едноезични и двуезични речници. ***** • участва в свободен разговор на теми, съответстващи на жизнения му опит, като обменя конкретна информация, споделя преживявания, изразява чувства, предлага решения, излага свои аргументи, изслушва доводите на събеседника / събеседниците, проявява толерантност към мнението на другите; • съобщава за събития, наблюдения, преживявания (Bericht); • преразказва подрбно или в сбита форма кратък несложен текст; • разказва сюжета на картина / серия от картини на познати теми; • изгражда текст по ключови думи; • списва ситуации и обекти; • съобразява речта си с комуникативната ситуация; • усъвършенства произношението и интонацията си, които все повече се доближават до нормите на немския език. прилага <i>компенсаторни стратегии</i> за преодоляване на трудности при изразяването, като използва мимики и жестове, интернационализми, описание, синоними, антоними, задава уточняващи въпроси;	berichten; • Gespräch einleiten/ beenden; • Gesprächsablauf sichern (Rückfrage, Bitte um Wiederholung). Auffordern zum Sprechen / Handeln • fragen, auffordern, bitten; • um Erlaubnis bitten, erlauben; • einen Wunsch äußern; • vorschlagen; • raten, abraten; • überzeugen; • verbieten; • versprechen, anbieten. Stellungnahmen • bejahen, verneinen, widersprechen; • versichern, bestätigen; • Wissen/ Nichtwissen ausdrücken; • Glauben, Überzeugung ausdrücken; • Wichtigkeit ausdrücken. Gefühle und Stimmungen ausdrücken von: • Sympathie/ Antipathie; • Gefallen/ Missfallen; • Begeisterung; • Freude/ Bedauern; • Traurigkeit; • Zufriedenheit/ Unzufriedenheit; • Zustimmung/ Ablehnung; • Hoffnung, Erwartung; • Vorliebe/ Abneigung; • Enttäuschung, Gleichgültigkeit; • Angst.	• Zahladverbien <i>Konjunkturen und Subjunkturen</i> • „und“, „aber“, „oder“, „sondern“, „denn“; • „weil“, „dass“, „wenn“ <i>Konjunkionaladverbien</i> • „dann“, „deshalb“ <i>Satz</i> • Aussagesatz; • Fragesatz; • Aufforderungssatz; • Satzverbindung; • Satzgefüge. <i>Wortstellung</i> • Zweitstellung; • Erststellung; • Satzklammer im einfachen Satz; • Endstellung. <u>2. Словообразуване</u> • Komposita; • Ableitungen. <u>3. Лексика</u> В края на десети клас учениците трябва да владеят • активно не по-малко от 1500 лексически единици, подбрани с оглед на темите и словесните	немския език поведенчески модели в общуването; • черпят информация за немскоезичните страни от различни автентични източници (вестници, списания, книги, по телевизия, радио, чрез Интернет и др.); • търсят сами информация, да я обработват и представят; • използват нови технологии; • ползват всякаква справочна литература; • развиват способността си да се учат как да учат, развиват критично мислене, умения за обективна оценка и за реална самооценка; • предават на трети лица получена на немски език информация в превод на български език; • се подготвят за участие в изпити за придобиване на	религията и традициите за социална обвързаност и различия в обществото; • разширяване на Европейския съюз; • България – природа, население, стопанство, региони; • географска характеристика на немскоезичните страни; • общоевропейски структури. <i>Природни науки и екология</i> • замърсители на въздуха, водата и почвата; пречистване; • озонова дупка; • защитени видове и обекти; • суровинна база и енергийни източници; • изобретения; • живот без дрога; • знания за човешкото тяло; • здравословен начин на живот. <i>Изкуства</i>

П И С А Н Е	***** • пише картички, покани, кратки съобщения; • пише лични писма, в които отразява конкретни преживявания и факти, изразява мисли и чувства; • попълва несложни формуляри за лични нужди; • води бележки при четене и слушане; • съставя подробен план за устно изказване; • съставя кратък разказ по картина, серия от картини/ снимки; • пише кратък автобиографичен текст в табличен вид ; • прилага <i>компенсаторни стратегии</i> при писането според вида на текста, като използва познати образци и/или предварително подготвени / подадени думи и изрази, използва различни техники за предварително структуриране и планиране на текста (асоциограма, план, схеми и др.), използва различни справочници .	2. <i>Запас от езикови средства за изразяване на основни понятия:</i> • съществуване ; • пространство ; • време ; • количество ; • качество ; • логически връзки ; • отношения . 3. <i>Социокултурни знания за немскоезичните страни</i> • социално поведение - норми, етикет; • празници и традиции; • организиране на свободното време; • отношение към околната среда; • образование и професионална реализация; • историческо минало; • културно наследство .	действия; • свободни и устойчиви словосъчетания. 4. <u>Правопис</u> <i>Усвояват се нормите съгласно правописната реформа усреднено с тези на стария правопис</i> • „ss“ / „ß“; • главна и малка буква; • разделено и слято изписване на думи; • правопис на чуждите думи; • пунктуация в сложното изречение .	езикови сертификати.	(от IX клас) • известни творби на немски и австрийски композитори, художници и скулптори; • свобода на културния избор; • младежка култура. <i>Физическо възпитание</i> • спорт и здраве; • индивидуални и колективни спортове; • екипност; • професионален спорт.